

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. kovo 13 d.*

„Apeliacinis skundas — Bendra užsienio ir saugumo politika — Ribojamosios priemonės Mianmaro Sąjungos Respublikai — Asmenims, subjektams ir įstaigoms taikomas lėšų įšaldymas — Teisinis pagrindas“

Byloje C-376/10 P

dėl 2010 m. liepos 23 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Pye Phyo Tay Za, gyvenantis Rangūne (Mianmaras), atstovaujamas QC D. Anderson, QC S. Kentridge, baristerės M. Lester ir solisitoriaus G. Martin,

apeliantas,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Sąjungos Tarybai, atstovaujamai M. Bishop ir E. Finnegan,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei, atstovaujamai S. Hathaway ir baristerio D. Beard,

Europos Komisijai, atstovaujamai S. Boelaert ir M. Konstantinidis, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

įstojusioms į bylą šalims pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues (pranešėjas), K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, M. Safjan, teisėjai K. Schiemann, G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J.-J. Kasel, D. Šváby ir M. Berger,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. rugsėjo 6 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2011 m. lapkričio 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: anglų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu Mianmaro Sąjungos Respublikos pilietis P. Ph. Tay Za Teisingumo Teismo prašo panaikinti 2010 m. gegužės 19 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Tay Za prieš Tarybą* (T-181/08, Rink. p. II-1965, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė jo ieškinį dėl 2008 m. vasario 25 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 194/2008 dėl ribojančių priemonių Birmai (Mianmarui) atnaujinimo ir sustiprinimo, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 817/2006 (OL L 66, p. 1, toliau – ginčijamas reglamentas), panaikinimo, kiek tai susiję su jo pavardės nurodymu asmenų, subjektų ir įstaigų, kuriems taikomas šis reglamentas, sąrašė.

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas reglamentas

- 2 Remdamasi tuo, kad Mianmare nematyti jokios pažangos siekiant demokratizacijos ir nuolat pažeidinėjamos žmogaus teisės, 1996 m. spalio 28 d. Europos Sąjungos Taryba Bendrąja pozicija 96/635/BUSP (OL L 287, p. 1) nustatė tam tikras ribojamąsias priemones šiai šaliai. Kadangi šios bendrosios pozicijos priėmimą pateisinusi situacija nepasikeitė, aptariamoms ribojamosios priemonės vėliau buvo pratęstos ir sustiprintos.
- 3 Apeliantui pirmą kartą Tarybos priimtoms ribojamosios priemonės buvo taikomos, kai jam buvo 16 metų, pagal 2003 m. gruodžio 22 d. Sprendimą 2003/907/BUSP, kuriuo įgyvendinama Bendroji pozicija 2003/297 (OL L 340, p. 81), ir pagal 2003 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 2297/2003, iš dalies keičiantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1081/2000 dėl įrangos, kuri gali būti panaudota vidinėms represijoms ar teroristiniams tikslams, pardavimo, tiekimo ir eksporto į Birmą (Mianmarą) uždraudimo ir asmenų, kurie šioje šalyje yra susiję su svarbiomis vyriausybėmis funkcijomis, lėšų išaldymo (OL L 340, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 18 sk., 2 t., p. 235).
- 4 2006 m. balandžio 27 d. Taryba priėmė Bendrąją poziciją 2006/318/BUSP, atnaujinančią ribojančias priemones Birmai (Mianmarui) (OL L 116, p. 77). Ji, be kita ko, nurodė išaldyti Mianmaro Sąjungos Respublikos Vyriausybės narių ir su jais susijusių fizinių ar juridinių asmenų, subjektų ar įstaigų lėšas bei ekonominius išteklius, taip pat nustatė draudimą šiems vyriausybės nariams ir fiziniams asmenims keliauti valstybėse narėse. 2007 m. balandžio 23 d. Tarybos bendrąja pozicija 2007/248/BUSP, atnaujinančia ribojančias priemones Birmai (Mianmarui) (OL L 107, p. 8), šių priemonių taikymas pratęstas iki 2008 m. balandžio 30 d.
- 5 Atsižvelgdama į dabartinės padėties Mianmare rimtumą, Taryba manė, jog būtina daryti didesnę spaudimą kariniam režimui, ir priėmė 2007 m. lapkričio 19 d. Tarybos bendrąją poziciją 2007/750/BUSP, iš dalies keičiančią Bendrąją poziciją 2006/318 (OL L 308, p. 1).
- 6 Bendrosios pozicijos 2006/318, iš dalies pakeistos Bendrąja pozicija 2007/750, 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:
 - „1. Išaldomos visos II priede išvardytiems Birmos (Mianmaro) Vyriausybės nariams ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms priklausančios, jų valdomos, turimos ar kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.
 2. II priede išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms arba jų naudai draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai leisti naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais.“
- 7 Bendrosios pozicijos 2006/318, iš dalies pakeistos Bendrąja pozicija 2007/750, II priedo J antraštinėje dalyje „Asmenys, gaunantys naudos iš vyriausybės ekonominės politikos“ įrašyta apelianto pavardė ir informacija „Tay Za sūnus“ (J1c), jo tėvo pavardė Tay Za ir informacija „Htoo Trading Co. vykdomasis direktorius <...>“ (J1a).

- 8 Kiek tai susiję su Europos bendrijos kompetencija, EB 60 ir 301 straipsnių pagrindu priimtu ginčijamu reglamentu buvo įgyvendintos tam tikros bendrosiose pozicijose 2006/318 ir 2007/750 numatytos ribojamosios priemonės. Šio reglamento priedai, kuriuose pateikiami asmenų, subjektų ir įstaigų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašai, pakeisti 2008 m. balandžio 29 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 385/2008, iš dalies keičiančiu Reglamentą Nr. 194/2008 (OL L 116, p. 5).
- 9 Ginčijamo reglamento 11 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:
- „1. Visos lėšos ir ekonominiai ištekliai, priklausantys VI priede išvardytiems Birmos (Mianmaro) Vyriausybės nariams ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms, arba jų valdomi, laikomi ar kontroliuojami, yra įšaldomi.
2. Lėšos ar ekonominiai ištekliai negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai perduoti naudotis VI priede išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms arba jų naudai.“
- 10 Ginčijamo reglamento VI priedas pavadintas „Birmos (Mianmaro) Vyriausybės narių ir su jais susijusių 11 straipsnyje nurodytų asmenų, subjektų ir įstaigų sąrašas“.
- 11 Ginčijamo reglamento VI priedo, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 385/2008, J antraštinėje dalyje išvardyti „asmenys, gaunantys naudos iš Vyriausybės ekonominės politikos, ir kiti su režimu susiję asmenys“. J1c ir J1a įrašuose nurodyta atitinkamai apelianto pavardė ir informacija „Tay Za sūnus“ bei jo tėvo pavardė Tay Za ir informacija „Htoo Trading Co“, „Htoo Construction Co.“ vykdomasis direktorius“.
- 12 Pagal šio reglamento 18 straipsnio 2 dalį dėl su ginčijamo reglamento VI priedu susijusios informacijos teikimo tvarkos turi būti skelbiamas pranešimas.
- 13 2008 m. kovo 11 d. Taryba paskelbė pranešimą asmenims ir subjektams, išvardytiems sąrašuose, nurodytuose ginčijamo reglamento 7, 11 ir 15 straipsniuose (OL C 65, p. 12).
- 14 Šio pranešimo 2 punkte Taryba konkrečiai nustatė, kad ginčijamo reglamento VI priede išvardyti asmenys ir subjektai yra:
- „a) <...> Mianmaro Vyriausybės nariai; arba
- b) su jais susiję fiziniai ar juridiniai asmenys, subjektai ar įstaigos.“
- 15 Šiame pranešime numatyta, kad „suinteresuoti asmenys ir subjektai gali bet kuriuo metu pateikti Tarybai prašymą kartu su pagrindžiančiais dokumentais, kad sprendimas įtraukti juos į pirmiau minėtus sąrašus ir palikti juose būtų persvarstytas <...>“.
- 16 Apeliantas nuo 2000 m. iki 2007 m. su motina gyveno Singapūre, o 2007 m. grįžo į Mianmarą.
- 17 2008 m. gegužės 15 d. raštu apeliantas paprašė Tarybos nurodyti faktines aplinkybes, pagrindžiančias jo pavardės įrašymą į ginčijamo reglamento VI priedo sąrašą, ir išbraukti jo pavardę iš šio sąrašo.
- 18 2008 m. birželio 26 d. rašte Taryba atsakė, kad apelianto pavardė įrašyta į šiame priede esantį sąrašą dėl to, kad kaip Tay Za sūnus jis priklauso grupei asmenų, gaunančių naudos iš Mianmaro Sąjungos Respublikos Vyriausybės ekonominės politikos.

Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 19 Ieškiniu, kurį Pirmosios instancijos teismo (dabar – Bendrasis Teismas) kanceliarija gavo 2008 m. gegužės 16 d., apeliantas paprašė šio teismo panaikinti ginčijamą reglamentą.

- 20 Grįsdamas ieškinį apeliantas nurodė aštuonis pagrindus, susijusius atitinkamai su ginčijamo reglamento teisinio pagrindo nebuvimu ir pareigos motyvuoti, teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, teisės į veiksmingą teisminę gynybą, teisės į nuosavybę, proporcingumo principo, teisės principų, kylančių iš taikomos turto išaldymo priemonės baudžiamojo pobūdžio, ir teisinio saugumo principo pažeidimu.
- 21 Taryba, palaikoma Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės bei Europos Komisijos, prašė ieškinį atmesti.
- 22 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį.

Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

- 23 Apeliaciniame skunde apeliantas Teisingumo Teismo prašo:
- panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - pripažinti ginčijamą reglamentą niekiniu, kiek jis su juo susijęs, ir
 - priteisti iš Tarybos apelianto bylinėjimosi apeliacinėje instancijoje ir Bendrajame Teisme išlaidas.
- 24 Taryba Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti apeliacinį skundą ir
 - priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.
- 25 Jungtinė Karalystė Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą.
- 26 Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 27 Apeliantas nurodo keturis pagrindus, grindžiamus Bendrojo Teismo padarytomis teisės klaidomis dėl, pirma, ginčijamo reglamento teisinio pagrindo, antra, Tarybai tenkančios pareigos motyvuoti, trečia, teisės į gynybą ir, ketvirta, teisės į nuosavybę ir proporcingumo principo laikymosi.
- 28 Kalbant apie pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą, grindžiamą teisiškai klaidingu ginčijamo reglamento teisinio pagrindo aiškinimu, reikia nurodyti šiuos su nurodytu pagrindu susijusius skundžiamo sprendimo punktus:
- „57 <...> konstatuotina, jog ginčijamo reglamento tikslas yra atnaujinti ir sustiprinti Mianmaro Sąjungai nustatytas ribojančias priemones. Iš tikrųjų iš ginčijamo reglamento 6 konstatuojamosios dalies matyti, kad Taryba ir tarptautinės bendruomenės nariai jau daugiau kaip dešimtmetį iki ginčijamo reglamento priėmimo ne kartą smerkė Mianmaro karinio režimo vykdomą politiką, visų pirma pagrindinių teisių suvaržymus, ir, atsižvelgiant į šio režimo vykdomus užsitęsčius nuolatinis sunkius pagrindinių žmogaus teisių pažeidimus, Tarybos priimtomis ribojančiomis priemonėmis siekiama skatinti pagarbą pagrindinėms žmogaus teisėms ir tokiu būdu padėti apsaugoti visuomenės moralę.
- 58 Todėl ginčijamas reglamentas yra aiškiai priimtas trečiosios šalies, t. y. Miamaro Sąjungos, atžvilgiu.

<...>

61 <...> reikia priminti, jog pagal teismų praktiką „trečiųjų šalių“ sąvoka EB 60 ir 301 straipsnių prasme gali apimti tokios šalies vadovus ir su šiais vadovais susijusius arba tiesiogiai ar netiesiogiai jų kontroliuojamus privačius asmenis ir subjektus [2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*, C-402/05 P ir C-415/05 P (Rink. p. I-6351, 166 punktą)]. Atitinkamas privatus asmuo ir aptariamasis režimas turi būti pakankamai susiję, kad jis būtų laikomas su trečiosios šalies vadovais susijusiu asmeniu.

<...>

66 Taip pat konstatuotina, kad Taryba teisingai manė, kad Mianmaro karinio režimo svarbių įmonių vadovai, kaip, pavyzdžiui, ieškovo tėvas, *Htoo Trading Co.* ir *Htoo Construction Co.* įmonių vykdytysis direktorius, gali būti laikomi su šiuo režimu susijusiais asmenimis. Iš tikrųjų Mianmare šių įmonių komercinė veikla negali klestėti be režimo prielankumo. Būdami šių įmonių vadovai dėl savo pareigų jie gauna naudos iš šios šalies ekonominės politikos. Todėl šių įmonių vadovai yra glaudžiai susiję su kariniu režimu.

67 Dėl šių vadovų šeimų narių pažymėtina, jog preziumuojama, kad jie gauna naudos iš šių vadovų užimamų pareigų, ir todėl nėra kliūčių manyti, jog jie taip pat gauna naudos iš vyriausybės ekonominės politikos.

68 Vis dėlto prezumpcija, kad trečiosios šalies svarbių įmonių vadovų šeimos nariai taip pat gauna naudos iš šios šalies vyriausybės ekonominės politikos, gali būti paneigta, jei ieškovui pavyksta įrodyti, jog jis nėra glaudžiai susijęs su vadovu, kuris yra jo šeimos narys.

69 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, jog ieškovas neįrodė, kad jis atsiskyrė nuo savo tėvo, ir todėl jo tėvo kaip svarbios įmonės vadovo pozicija nebeleido jam gauti naudos iš Mianmaro vyriausybės ekonominės politikos. Aišku, per posėdį ieškovas tvirtino, kad nuo trylikos metų jis kartu su savo motina gyveno Singapūre, jog niekada nedirbo pas savo tėvą ir kad neturėjo Mianmaro bendrovių akcijų. Vis dėlto jis nepaaiškino, iš kur lėšos, kurios leido jam nuo 2005 m. iki 2007 m. būti dviejų jo tėvo Singapūre įsteigtų bendrovių akcininku.

70 Be to, pagal EB 301 straipsnį Bendrija gali imtis veiksmų, kuriais gali būti visiškai nutraukiami ekonominiai santykiai su trečiąja šalimi. Dėl to Taryba gali imtis reikalingų neatidėliotinų priemonių, taikomų kapitalo judėjimui ir mokėjimams, kad galėtų įgyvendinti šiuos veiksmus vadovaudamasi EB 60 straipsniu. Bendras prekybos embargas trečiosios šalies atžvilgiu būtų taikomas visiems asmenims Mianmare, o ne tik tiems, kurie dėl savo asmeninės padėties šioje šalyje gauna naudos iš karinio režimo vykdomos ekonominės politikos. Šioje byloje, *a fortiori*, turi būti nuspręsta, jog ribojančios priemonės, kaip tikslinės ir atrankinės sankcijos, taikomos tam tikrų kategorijų asmenims, kuriuos Taryba laiko susijusiais su aptariamu režimu, įskaitant ir svarbių atitinkamos trečiosios šalies įmonių vadovų šeimų narius, patenka į EB 60 ir 301 straipsnių taikymo sritį.

<...>

72 Be to, reikia pažymėti, kad šeimos narių įtraukimas į asmenų, kuriems taikomos Mianmaro Sąjungos atžvilgiu priimtose ribojančios priemonės, kategorijas pagrįstas veiksmingumo siekiu. <...> Svarbių įmonių vadovų šeimos narių įtraukimas užkerta kelią apeiti aptariamą ribojančią priemonę perduodant šių vadovų turtą jų šeimų nariams.“

Šalių argumentai

- 29 Apeliantas teigia, kad EB 60 ir 301 straipsniais Tarybai nesuteikiama galių išaldyti jo turtą, nes tarp jo ir Mianmaro Sąjungos Respublikos Vyriausybės nėra pakankamo ryšio. Jo nuomone, iš minėto Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* 166 punkto matyti, kad remiantis EB 60 ir 301 straipsniais priimtoms ribojamosios priemonės gali būti taikomos tik trečiosios šalies vadovams ar su jais susijusiems arba jų kontroliuojamiems asmenims. Negalima taikyti tokių priemonių privatiems asmenims vien dėl to, jog preziumuojama, kad jie gauna naudos iš režimo vykdomos ekonominės politikos dėl jų ryšių su asmenimis, kurie būdami verslininkai, kaip preziumuojama, patys gauna naudos iš tokio režimo.
- 30 Remdamasis 2008 m. spalio 23 d. Bendrojo Teismo sprendimu *People's Mojahedin Organization of Iran prieš Tarybą* (T-256/07, Rink. p. II-3019), apeliantas tvirtina, kad pati Taryba turi įrodyti, jog lėšų išaldymas pagrįstas. Jis mano, kad pagal šį Teismo sprendimą sprendimas įtraukti suinteresuotąjį asmenį į nagrinėjamą sąrašą turi būti pagrįstas rimtais ir įtikimais įrodymais ir institucijos turi pranešti motyvus susijusiam asmeniui.
- 31 Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas nusprendė, kad apeliantas nepaneigė jam taikytos prezumpcijos, nes nepaaiškino, iš kur lėšos, kurios jam leido 2005–2007 m. būti dviejų jo tėvo Singapūre įsteigtų bendrovių akcininku. Apeliantas primena, jog neturėjo šių akcijų nei 2003 m., kai pirmą kartą buvo įrašytas į nagrinėjamą sąrašą, nei 2008 m., kai buvo priimtas ginčijamas reglamentas, ir visiškai nebuvo susijęs su tėvo komerciniais interesais.
- 32 Apeliantas teigia, kad ginčijamame reglamente numatytų asmenų šeimos narių įrašymas į tokį sąrašą siekiant išvengti grėsmės, kad bus apeitas lėšų išaldymas, nėra įtikinamas pateisinimas, nes tokiu įrašymu neužkertamas kelias prevenciniais tikslais perleisti turtą tolimiems giminaičiams ar tretiesiems asmenims.
- 33 Dėl Bendrijai suteiktų galių taikyti tikslines ribojamąsias priemones kai kurioms asmenų kategorijoms apeliantas pažymi, jog minėtame Sprendime *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* Teisingumo Teismas nusprendė, kad nors EB 60 ir 301 straipsniais leidžiama taikyti sankcijas trečiosioms šalims, jais neleidžiama imtis atrankinių priemonių fizinių asmenų atžvilgiu.
- 34 Taryba į šiuos argumentus atsako, jog, priešingai, nei teigia apeliantas, į ginčijamo reglamento sąrašą jis įrašytas dėl to, kad yra reglamente apibrėžtos atskiros kategorijos asmenų šeimos narys, o ne dėl asmeninių priežasčių. Nesant priešingų įrodymų, preziumuojama, kad su Mianmaro Sąjungos Respublikos kariniu režimu susijusių asmenų šeimos nariai gauna naudos iš šios šalies ekonominės politikos. Todėl apeliantas laikytinas susijusiu su šiuo režimu remiantis minėtu Sprendimu *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*. Be to, apeliantas visuomet laikė save studentu ir niekada neleido manyti, jog buvo finansiškai nepriklausomas nuo tėvo.
- 35 Dėl ribojamųjų priemonių apėjimo grėsmės Taryba teigia, kad lygiagrečiu įmonės vadovo ir jo šeimos narių įrašymu į ginčijamą sąrašą siekiama būtent išaldyti visą atitinkamą turtą, įskaitant tą, kuris anksčiau galėjo būti pervestas šiems nariams. Kadangi toks perleidimas reikalauja pasitikėjimo ryšio, įmonių vadovai mažiau linkę perleisti turtą tretiesiems asmenims.
- 36 Jungtinė Karalystė, kurios įstojimas į bylą (pirmojoje instancijoje) susijęs tik su šiuo pagrindu, ir Komisija mano, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai nusprendė, kad ginčijamas reglamentas pagrįstas tinkamu teisiniu pagrindu. Atsižvelgiant į Bendrosios pozicijos 2006/318 ir ginčijamo reglamento tekstą ir tikslą bei į būtinybę išvengti svarbių priemonių apėjimo, reglamento 11 straipsnyje nurodyti su Mianmaro Sąjungos Respublikos Vyriausybės nariais „susiję asmenys <...>“ turėtų būti aiškinami kaip apimantys šių asmenų šeimos narius ir iš šios vyriausybės ekonominės politikos naudą gaunančių asmenų šeimos narius.

- 37 Komisijos nuomone, apeliantas ginčija patį Tarybos pasirinktą „tikslinių sankcijų“ mechanizmą. Tačiau Sąjungos teismai negali kontroliuoti šio specifinio mechanizmo, kuris buvo pasirinktas prekybos embargui trečiosioms šalims taikyti.
- 38 Sąjungos teisės sistemoje Taryba turi didelę diskreciją spręsti dėl aplinkybių, į kurias reikia atsižvelgti, kai įgyvendina bendros užsienio ir saugumo politikos srityje priimtą bendrąją poziciją ir EB 60 ir 301 straipsnių pagrindu imasi priemonių, nustatančių ekonomines ir finansines sankcijas.
- 39 Kadangi Sąjungos teismas negali pakeisti Tarybos atlikto įrodymų, faktų ir aplinkybių, pateisinančių tokių priemonių priėmimą, vertinimo savuoju, Bendrojo Teismo vykdoma sprendimų dėl lėšų išaldymo teisėtumo kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar buvo laikytasi procedūros ir motyvavimo taisyklių, ar tikslios faktinės aplinkybės ir ar nebuvo akivaizdžios vertinimo klaidos vertinant faktus ir piktnaudžiavimo įgaliojimus. Tačiau apeliantas neįrodė, kad Bendrasis Teismas klaidingai atmetė jo argumentus, jog procedūros taisyklės ir Tarybos nurodyti ginčijamo reglamento priėmimą grindžiantys motyvai buvo klaidingi.
- 40 Komisija mano, kad tai, ar tarp apelianto ir Mianmaro Sąjungos Respublikos vadovų egzistuoja pakankamas ryšys, ir Bendrojo Teismo faktinis vertinimas, kad apelianto pateikti įrodymai ar argumentai jo tiesioginiam ar netiesioginiam ryšiui su šios šalies kariniu režimu paneigti yra nepakankami, nėra teisės klausimai.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirminės pastabos

- 41 Nepateikdama aiškaus prieštaravimo dėl šio apeliacinio skundo pagrindo priimtumo, Komisija teigia, kad klausimas dėl pakankamo ryšio tarp apelianto ir Mianmaro Sąjungos Respublikos vadovų buvimo, kuriuo būtų galima pateisinti nagrinėjamų ribojamųjų priemonių taikymą, yra faktinis, o ne teisės klausimas. Kadangi apeliantas neįrodė, jog Bendrasis Teismas neteisingai nustatė faktines aplinkybes ar iškreipė įrodymus, Teisingumo Teismas turi patvirtinti jo padarytas faktines išvadas.
- 42 Tokiems argumentams negalima pritarti.
- 43 Iš tikrųjų, kaip skundžiamo sprendimo 61 punkte priminė Bendrasis Teismas, remiantis Teisingumo Teismo praktika „trečiųjų šalių“ sąvoka pagal EB 60 ir 301 straipsnius gali apimti tokios šalies vadovus ir su šiais vadovais susijusius arba tiesiogiai ar netiesiogiai jų kontroliuojamus privačius asmenis ir subjektus (žr. minėto Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* 166 punktą).
- 44 Atsižvelgdamas būtent į šią teismo praktiką Bendrasis Teismas išnagrinėjo, ar tarp apelianto ir Mianmaro Sąjungos Respublikos vadovų egzistavo pakankamas ryšys, kuriuo būtų galima pateisinti EB 60 ir 301 straipsnių pagrindu priimtų ribojamųjų priemonių taikymą šiam apeliantui.
- 45 Nagrinėjant šį apeliacinį skundą reikia nustatyti, ar skundžiamo sprendimo 66 ir 67 punktuose nusprendęs, jog egzistuoja prezumpcija, kad Mianmaro karinio režimo svarbių įmonių vadovų šeimos nariai gauna naudos iš šių vadovų užimamų pareigų, todėl nėra kliūčių manyti, jog jie taip pat gauna naudos iš šios šalies vyriausybės ekonominės politikos, Bendrasis Teismas teisingai taikė Teisingumo Teismo praktiką dėl EB 60 ir 301 straipsnių taikymo srities, įtvirtintą pirmiausia minėtame Sprendime *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*.

Dėl esmės

- 46 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Bendrijos akto teisinio pagrindo parinkimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais, kuriems gali būti taikoma teisminė kontrolė ir kuriems, be kita ko,

priskirtinas akto tikslas ir turinys (žr., be kita ko, 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimo Bank Melli Iran prieš Tarybą, C-548/09 P, Rink. p. I-11381, 66 punktą).

- 47 EB 60 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, jei EB 301 straipsnyje numatytais atvejais manoma, kad Bendrijai reikia imtis veiksmų, Taryba gali atitinkamų trečiųjų šalių atžvilgiu imtis reikalingų neatidėliotinų priemonių, taikomų kapitalo judėjimui ir mokėjimams.
- 48 Pagal EB 301 straipsnį tais atvejais, kai bendroji pozicija ar bendrieji veiksmai, priimti pagal Europos Sąjungos sutarties nuostatas, susijusias su bendra užsienio ir saugumo politika, numato, kad Bendrija visiškai nutrauks ar iš dalies apribos ekonominius santykius su viena ar keletu trečiųjų šalių, Taryba imasi būtinų skubių priemonių.
- 49 Ginčijamu reglamentu imamasi ribojamųjų priemonių Mianmaro Sąjungos Respublikos atžvilgiu.
- 50 Ginčijamo reglamento 6 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad, atsižvelgiant į šioje šalyje galiojančio režimo vykdomus nuolatinius sunkius pagrindinių žmogaus teisių pažeidimus, šiuo reglamentu nustatomomis ribojamosiomis priemonėmis skatinama pagarba pagrindinėms žmogaus teisėms ir taip padedama apsaugoti šios šalies visuomenės moralę.
- 51 Pagal ginčijamo reglamento 11 straipsnį nagrinėjamos ribojamosiomis priemonėmis laikytinas visų lėšų ir ekonominių išteklių, priklausančių Mianmaro Sąjungos Respublikos Vyriausybės nariams ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms, išaldymas.
- 52 Ginčijamo reglamento VI priede pateiktame šios vyriausybės narių, taip pat su jais susijusių asmenų, subjektų ir įstaigų, nurodytų minėtame 11 straipsnyje, sąrašė yra Valstybės plėtros ir taikos tarybos narių, aukšto rango karininkų ir asmenų, gaunančių naudos iš šios vyriausybės ekonominės politikos, pavardės.
- 53 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas jau buvo nusprendęs, kad, atsižvelgiant į EB 60 ir 301 straipsnių tekstą, būtent į juose esančias sąvokas „trečiųjų šalių atžvilgiu“ ir „su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis“, šiose nuostatose numatytas priemonių prieš trečiąsias šalis priėmimas, o antroji sąvoka gali apimti tokios šalies vadovus ir su šiais vadovais susijusius arba tiesiogiai ar netiesiogiai jų kontroliuojamus privačius asmenis ir organizacijas (minėto Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* 166 punktas).
- 54 Asmenų, kurie gauna naudos iš Mianmaro Sąjungos Respublikos Vyriausybės ekonominės politikos ir kurių lėšos ir atitinkami ekonominiai ištekliai iššaldomi, sąrašė, pateiktame ginčijamo reglamento VI priedo J antraštinėje dalyje, taip pat yra kai kurių įmonių vadovų šeimos narių, įskaitant apeliantą, pavardės.
- 55 Pagal šio sprendimo 53 punkte primintą Teisingumo Teismo praktiką negalima atmesti galimybės, kad kai kurių įmonių vadovams gali būti taikomos remiantis EB 60 ir 301 straipsniais priimtoms ribojamosios priemonės, jei įrodyta, kad jie susiję su Mianmaro Sąjungos Respublikos vadovais arba kad šių įmonių veikla priklausoma nuo šių vadovų.
- 56 Tačiau į ginčijamo reglamento VI priedo sąrašą įrašytų įmonių vadovų šeimos nariams lėšų išaldymo priemonės taikomos tik dėl to, kad jie priklauso asmenų, savo ruožtu susijusių su minėtais nacionaliniais vadovais, šeimai.
- 57 Dėl jų skundžiamo sprendimo 67 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, jog galima preziumuoti, kad įmonių vadovų šeimos nariai gauna naudos iš šių vadovų užimamų pareigų, todėl nėra kliūčių manyti, jog jie taip pat gauna naudos iš vyriausybės ekonominės politikos. Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad ši prezumpcija gali būti paneigta, jei ieškovui pavyksta įrodyti, jog jis nėra glaudžiai susijęs su vadovu, kuris yra jo šeimos narys (skundžiamo sprendimo 68 punktas).

- 58 Taigi Bendrasis Teismas nusprendė (skundžiamo sprendimo 70 punktas), jog ribojamosios priemonės, kaip tikslinės ir atrankinės sankcijos, taikomos tam tikrų kategorijų asmenims, kuriuos Taryba laiko susijusiais su aptariamu režimu, įskaitant ir svarbių atitinkamos trečiosios šalies įmonių vadovų šeimų narius, patenka į EB 60 ir 301 straipsnių taikymo sritį.
- 59 Reikia patikrinti, ar taip nusprendamas Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, susijusią su EB 60 ir 301 straipsnių, kaip jie išaiškinti Teisingumo Teismo praktikoje (žr. pirmiausia minėtą Sprendimą *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*), taikymo sritimi.
- 60 Tiesa, kad minėto Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* 166 punkte Teisingumo Teismas plačiai išaiškino EB 60 ir 301 straipsnius, nes į šiuose straipsniuose vartojamą sąvoką „trečiosios šalys“ įtraukė tokių šalių vadovus ir su šiais vadovais susijusius arba tiesiogiai ar netiesiogiai jų kontroliuojamus privačius asmenis ir organizacijas, tačiau šiam aiškinimui turėjo būti taikomi reikalavimai, skirti užtikrinti, kad EB 60 ir 301 straipsniai būtų taikomi atsižvelgiant į jiems priskirtą tikslą.
- 61 Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas atmetė Komisijos požiūrį, pagal kurį pakanka, jog susijusios ribojamosios priemonės būtų taikomos trečiojoje šalyje esantiems arba su jomis kitokiu pagrindu susijusiems asmenims arba organizacijoms, kad būtų galima pripažinti, jog jos priimtose trečiųjų šalių atžvilgiu, kaip tai suprantama pagal EB 60 ir 301 straipsnius (žr. minėto Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* 168 punktą).
- 62 Teisingumo Teismo manymu, toks EB 60 ir 301 straipsnių aiškinimas šiems nuostatoms suteiktų pernelyg plačią taikymo sritį ir juo visiškai neatsižvelgiama į iš paties teksto išplaukiantį reikalavimą, kad remiantis šiomis nuostatomis priimamos priemonės būtų nukreiptos prieš trečiąsias šalis (žr. minėto Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* 168 punktą).
- 63 Iš to darytina išvada, jog tam, kad priemonės prieš fizinius asmenis, kaip ribojamąsias priemonės trečiųjų šalių atžvilgiu, būtų galima priimti remiantis EB 60 ir 301 straipsniais, jos turi būti skirtos tik šių šalių vadovams ir su šiais vadovais susijusiems asmenims (žr. minėto Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* 166 punktą).
- 64 Šiuo reikalavimu užtikrinamas pakankamas atitinkamų asmenų ir trečiosios šalies, kuriai skirtos Sąjungos priimamos ribojamosios priemonės, ryšys ir užkertamas kelias pernelyg plačiam EB 60 ir 301 straipsnių aiškinimui, kuris prieštarauja Teisingumo Teismo praktikai.
- 65 Pripažindamas, jog galima preziumuoti, kad svarbių įmonių vadovų šeimos nariai taip pat gauna naudos iš vyriausybės ekonominės politikos, Bendrasis Teismas išplėtė fizinių asmenų, kuriems gali būti taikomos tikslinės ribojamosios priemonės, kategoriją.
- 66 Tokių priemonių taikymas fiziniams asmenims vien dėl jų šeiminių ryšių su atitinkamos trečiosios šalies vadovais susijusiais asmenimis, neatsižvelgiant į jų asmeninį elgesį, prieštarauja Teisingumo Teismo praktikai, susijusiai su EB 60 ir 301 straipsniais.
- 67 Iš tiesų nelengva nustatyti ryšį, net netiesioginį, tarp pažangos demokratizacijos procese trūkumo ir nuolatinių žmogaus teisių pažeidimų Mianmare, kurie, kaip matyti iš ginčijamo reglamento 1 konstatuojamosios dalies, yra vienas iš šio reglamento priėmimo motyvų, ir įmonių vadovų šeimų narių elgesio, už kurį savaime nėra baudžiama.
- 68 Be to, minėto Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* 168 punkte nusprendamas, kad trečiųjų šalių atžvilgiu priimtose ribojamosios priemonės negali būti taikomos su atitinkama šalimi „kitokiu pagrindu“ susijusiems asmenims, Teisingumo Teismas norėjo

apriboti fizinių asmenų, kuriems gali būti taikomos tikslinės ribojamosios priemonės, kategorijas tik tais asmenimis, kurių ryšys su atitinkama trečiąja šalimi yra akivaizdus, t. y. trečiųjų šalių vadovais ir su šiais vadovais susijusiais asmenimis.

- 69 Dar daugiau: Bendrojo Teismo naudotas įmonių vadovų šeimos narių įtraukimo kriterijus grindžiamas prezumpcija, nenumatyta nei ginčijamame reglamente, nei bendrosiose pozicijose 2006/318 ir 2007/750, į kurias šiame reglamente daroma nuoroda, ir nepagrįsta šių aktų tikslu.
- 70 Todėl apelianto lėšų ir ekonominių išteklių išaldymo priemonė remiantis EB 60 ir 301 straipsniais sankcijas trečiosioms šalims nustatančiame reglamente gali būti numatyta tik remiantis konkrečiomis ir tiksliais aplinkybėmis, leidžiančiomis nustatyti, kad šis apeliantas gauna naudos iš Mianmaro Sąjungos Respublikos vadovų ekonominės politikos.
- 71 Iš visų pirma išdėstytų argumentų darytina išvada, kad nusprendęs, jog galima preziumuoti, kad įmonių vadovų šeimos nariai gauna naudos iš šių vadovų užimamų pareigų, todėl jie taip pat gauna naudos iš vyriausybės ekonominės politikos, taigi kad tarp apelianto ir Mianmaro karinio režimo yra pakankamas ryšys, kaip tai suprantama pagal EB 60 ir 301 straipsnius, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą.
- 72 Todėl reikia pripažinti, kad pirmasis apeliacinio skundo pagrindas pagrįstas ir skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas, nes juo ginčijamas reglamentas, kiek tai susiję su apeliantu, nebuvo panaikintas dėl teisinio pagrindo nebuvimo.
- 73 Kadangi apeliacinio skundo pagrindo pagrįstumo pripažinimas lemia skundžiamo sprendimo panaikinimą, nėra reikalo nagrinėti kitų apeliacinio skundo pagrindų.

Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

- 74 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo sprendimą panaikina. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti.
- 75 Šioje byloje Teisingumo Teismas turi reikiamos informacijos, kad galėtų priimti galutinį sprendimą dėl apelianto Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio dėl ginčijamo reglamento panaikinimo.
- 76 Šiuo klausimu pakanka nurodyti, kad dėl šio sprendimo 60–70 punktuose išdėstytų motyvų ieškinys pagrįstas, ir reikia panaikinti ginčijamą reglamentą dėl teisinio pagrindo nebuvimo, kiek jis susijęs su apeliantu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 77 Pagal Procedūros reglamento 122 straipsnio pirmą pastraipą, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, jis sprendžia išlaidų klausimą.
- 78 Remiantis to paties reglamento 69 straipsnio 2 dalimi, kuri taikoma apeliaciniam procesui pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi apeliantas prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Tarybos, o ši bylą pralaimėjo, ji padengia bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.
- 79 Procedūros reglamento 69 straipsnio 4 dalies, taip pat taikomos apeliaciniam procesui pagal reglamento 118 straipsnį, pirmoje pastraipoje numatyta, kad į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos pačios padengia savo išlaidas. Remiantis šia nuostata, reikia nuspręsti, kad Jungtinė Karalystė ir Komisija pačios padengia savo bylinėjimosi Bendrajame Teisme ir apeliacinėje instancijoje išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2010 m. gegužės 19 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Tay Za prieš Tarybą* (T-181/08).**
2. **Panaikinti 2008 m. vasario 25 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 194/2008 dėl ribojančių priemonių Birmai (Mianmarui) atnaujinimo ir sustiprinimo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 817/2006, kiek jis susijęs su P. Ph. Tay Za.**
3. **Priteisti iš Europos Sąjungos Tarybos bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje ir šioje apeliacinėje instancijose.**
4. **Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė bei Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje ir šioje apeliacinėje instancijose.**

Parašai.